

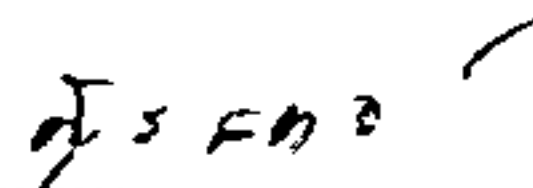
การศึกษาผลการดำเนินงานของครัวเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหา
ความยากจน (กข. คจ.) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541 – 2544)
ศึกษากรณีหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี

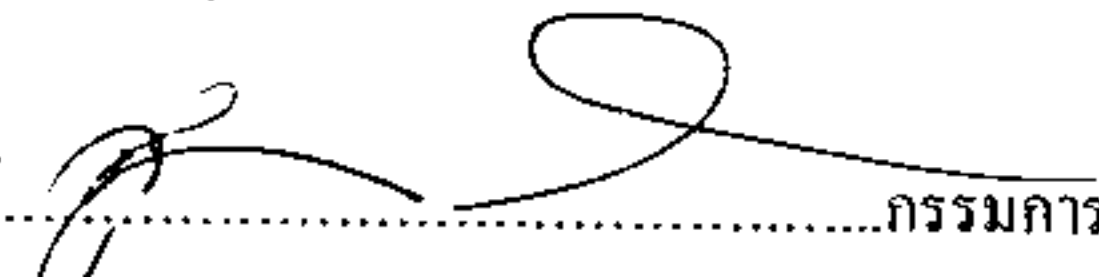
เนิน อินทสระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พ.ศ. 2545

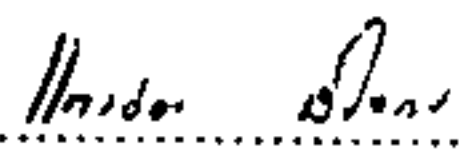
การศึกษาผลการดำเนินงานของกรั้วเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหา
ความยากจน (กข.คจ.) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544)
ศึกษากรณีหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี
เนิน อินทสระ
คณะพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. สุพรรณิ ไชยอำพร)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร. ชัยพร พิบูลศิริ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........คณบดี
(ดร. แดงอ่อน มั่นใจตน)

วันที่ ๒๘ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาผลการดำเนินงานของครัวเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544) ศึกษากรณีหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี
ชื่อผู้เขียน	: นายเนน อินทสระ
ชื่อปริญญา	: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	: 2545

ในการศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลการดำเนินงานของครัวเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544)” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของครัวเรือนยากจน ตามโครงการ กข.คจ. ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544) ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544) ของครัวเรือนยากจน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของครัวเรือนยากจนตามโครงการ กข.คจ. ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544) การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการจัดเก็บข้อมูลจากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) การสังเกต (Observation) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนจากครัวเรือนยากจนที่เข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sample) จากกลุ่มเป้าหมายอาศัยเทคนิคสามเส้า จำนวน 21 คน จาก 21 ครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่ขีมนเงินจากโครงการ กข.คจ. ไปแล้ว

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่ขีมนเงินจากโครงการ กข.คจ. ระยะที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีรายได้ครอบครัวต่อปี 30,001-50,000 บาท มีอาชีพปลูกผัก ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการมีรายได้ต่อปีประมาณ 10,001-30,000 บาท และหลังจากเข้าร่วมโครงการมีรายได้ประมาณ 30,001-50,000 บาท

2. ผลการดำเนินงานของครัวเรือนยากจนตามโครงการ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่นำเงินยืมจากโครงการไปประกอบอาชีพตามที่เสนอไว้ต่อโครงการ และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมโครงการแล้วมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถยกระดับรายได้ของครัวเรือนได้ตามเป้าหมายของโครงการ ส่วนด้านสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายดีขึ้น

3. ปัจจัยที่เกี่ยวพันต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ เทคนิคในการประกอบอาชีพ ทั้งความซื่อสัตย์ ขยัน อดทนของกลุ่มเป้าหมาย และการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ

4. ปัจจัยที่เกี่ยวพันต่อความล้มเหลวในการดำเนินงาน คือ การขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ของโครงการ การขาดทรัพยากรการผลิตของครัวเรือน และการที่ครัวเรือนไม่ได้รับการฝึกอบรมให้รู้จักการประกอบอาชีพใหม่ ๆ

5. ระดับความสำเร็จของโครงการ ทั้งในด้านการนำเงินยืมไปประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับรายได้ และด้านสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนเป้าหมายตามเกณฑ์จปฐ. มีระดับความสำเร็จสูง

6. กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อโครงการ ทั้งในด้านระบบและหลักเกณฑ์ในการขอสินเชื่อ ด้านกระบวนการขอรับเงินยืม ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และด้านผลลัพธ์ของโครงการ แต่ด้านระยะเวลาในการชำระคืนเงินกลุ่มเป้าหมายยังไม่ค่อยพอใจ เพราะกำหนดให้คืนภายใน 1 ปีนั้นเร็วเกินไป

7. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของครัวเรือนยากจน พบว่าครัวเรือนได้รับจัดสรรเงินยืมจากโครงการน้อยเกินไป อีกทั้งคณะกรรมการ กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน กำหนดระยะเวลาชำระคืนไว้ 1 ปี เท่ากันทุกอาชีพ ไม่มีความเหมาะสมกับบางอาชีพที่ต้องใช้เวลามากกว่า 1 ปี จึงจะได้ผลผลิตอย่างเต็มที่ และครัวเรือนมักประสบปัญหาราคาสินค้าผลผลิตมีราคาตกต่ำเพราะไม่สามารถกำหนดราคาเองได้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ควรมีการตรวจสอบครัวเรือนยากจนอยู่เสมอ โดยเฉพาะเรื่องการยกระดับรายได้

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ

3. คณะกรรมการกองทุนควรเคร่งครัดเกี่ยวกับกฎระเบียบของโครงการ

4. ควรให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมคณะกรรมการให้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง

5. ควรมีการจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าให้กับครัวเรือนยากจนที่เข้าร่วมโครงการ

ABSTRACT

Title of Thesis : Results of the Implementation of Poor Households in the Poverty Alleviation (P.A.) Project Phase II (B.E. 2541-2544): A Case of a Village in Ubonratchathani Province

Author : Mr. Nern Intasara

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2002

In the study on "Results of the Implementation of Poor Households in the Poverty Alleviation (P.A.) Project Phase II (B.E. 2541-2544): A Case of a Village in Ubonratchathani Province" had three objectives as follows: 1) To study results of the implementation of poor households in the P.A. Project Phase II (B.E. 2541-2544) in accordance with the project objectives. 2) To study factors relating to the success or failure of the P.A. Project Phase II (B.E. 2541-2544) implementation of poor households. 3) To study problems and obstacles of poor households in implementing the P.A. Project Phase II (B.E. 2541-2544). This study used qualitative methodology by collecting data through documentary study, observation and in-depth interview. Target group of the study was people from poor households who participated in the project. Twenty one key informants were, selected by purposive sampling technique and triangulation technique from 21 poor households which received loans from the P.A. Project.

The study found that:

1. Poor households which received loans from P.A. Project Phase II mostly were male, 41-50 years of age, having primary education, having household income 30,001-50,000 baht per year, growing vegetables for living. Before participating in the project, the household had income 10,001-30,000 baht per year and after participating, they had about 30,001-50,000 baht per year.

2. Results of project implementation of poor households. Most of samples used loans for occupation which had proposed to the project. After participating in the project, income of the samples was increasing, which achieved the project goals, and living conditions and quality of life of the samples was better off.

3. Factors relating to the success of the implementation were occupation technique, honesty, hard working, patience, recommendation from officials and occupation training.

4. Factors relating to the failure of the implementation were the lack of knowledge and understanding in project rules and regulations, the lack of production resources and the lack of training courses on new occupation.

5. The project success in loaning for occupation, increasing of income and living condition and quality of life of the poor households in accordance with targets in basic need indicators, was at high level.

6. Target group was satisfied with the project in loaning system and rules, process in receiving loans, relevant staff and personnel and results of the project, but was not satisfied with payment due to the returning of money in a period of one year was too short.

7. Problems and obstacles in implementing of poor households were that amount of loans was too small, a period of returning of loans, which was one year for all occupations, was not suitable to some types of occupations, which need more than one year for their productivity; price of products was low because the households can not determine the price.

Recommendations from the study

1. The Village Committee on Poverty Alleviation Fund should monitor living of poor households, especially on the increasing of income.

2. Relevant officials should provide recommendations in new occupation.

3. The Village Committee on Poverty Alleviation Fund should be stringent to rules and regulations.

4. Training for The Village Committee on Poverty Alleviation Fund on roles and functions are needed to emphasize.

5. There should be provision of market for products producing poor households which participated in the project.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ ไชยอำพร กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและชี้แนะแนวทางเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร พิบูลศิริ ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพัฒนาสังคมทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ และจริยธรรมอันควรให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณพัฒนาการอำเภอ พัฒนาการผู้ประสานงานประจำตำบล และผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลครั้งนี้

คุณประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้บิดามารดา ครู-อาจารย์ และสมาชิกทุกคนในครอบครัว ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

เนิน อินทสระ

ตุลาคม 2545